

Luonnossa tapahtuu heinäkuussa

- Heinäkuu on tavallisesti vuoden lämpimin kuukausi ja koko Suomen luonto saavuttaa kasvunsa huipun.
- Puolet vuosittaisista ukonilmoista saadaan heinäkuussa.
- Metsä alkaa tarjota antimiaan. Marjoista mustikat ja lakat kypsyvät. Myös ensimmäiset sienet ilmestyvät.
- Perhoset ja hyönteiset lentävät vilkkaasti.

Puutarhassa ja kasvimaalla tapahtuu heinäkuussa

- Varhaisperuna alkaa olla nostokunnossa.
- Tomaattien kypsymistä voi nopeuttaa poistamalla sivuversoja rungoista. Sivuersot vievät turhaan energiaa tomaatin kasvulta.
- Kerää puutarhan satoa sitä mukaan kun sitä tulee ja säilö esimerkiksi pakkaseen.
- Tarkkaile kasviesi kuntoa, etteivät tuhohyönteiset pääse tekemään tuhojaan.

Maatilalla tapahtuu heinäkuussa

- Heinäkuu on perinteinen kuivanheinän tekokuukausi.
- Heinäkuun lopulla alkaa hunajasadon korjuu ja hunajan linkous.

Kerää luonnosta askartelu materiaalia talteen yhdessä iäkkäiden kanssa

- Luonnonmateriaalien kerääminen ”talteen” ja niiden käsittely säilyttämistä ja jatkokäyttöä varten on mukavaa yhteistä puuhaa ja onnistuu toimintakyvyn rajoitteista huolimatta. Jos osallistujien toimintakyky ei riitä lähtemään luontoon asti, voi luonnonmateriaaleja tuoda asukastiloihin ja loppu käsitellä ne siellä yhdessä iäkkäiden kanssa.

Materiaali	Käsittely
Havut - kts tammikuu	
Koivunoksat vihtoihin - kts. kesäkuu	
Kävyt - Käpyjä voi käyttää muun muassa joulukoristeiden askarteluun ja jouluasetelmissa. - Maahan pudonneita käpyjä voi kerätä omaan käyttöön, mutta elävissä puissa olevien käpyjen keräämiseen tarvitaan maanomistajan lupa.	Kerätyt kävyt levitetään ilmavalle alustalle, esimerkiksi ritilän päälle. Ritilä laitetaan kuivaan, ilmavaan ja mieluiten lämpimään paikkaan, jossa kävyt aukeavat kauniisti.
Kasvien kuivaaminen - mahdollistaa kuivakukka-asetelmien ja muun askartelun myöhemmin. - myös viljat soveltuvat kuivatukseen ja niitä hyödyntää myös lintujen talviruokinnassa.	Viljeltyjä ja luonnonkasveja voi kuivata. Helpoin tapa kuivaukseen on ilmakeivatus, jossa kerätyistä kasveista tehdään pieniä kimppuja ja nostetaan ne löyhästi roikkumaan ylösalaisin kuivaan, ei liian lämpöiseen ja auringolta suojaisaan paikkaan. Toinen tapa kuivata on pitää kukkia vedettömässä maljakossa pystyasennossa ja samanlaisissa olosuhteissa kuin ilmakeivatuksessakin. Kunnolla kuivatut kasvit voivat säilyä kauniina vuosikausia.
Tuohi - Sopii kaikenlaiseen askarteluun. - Tuohi kerätään kaadettaviksi tarkoitetuista puista. - Tuohen keruuseen tarvitaan maanomistajan lupa.	Tuohen parasta keruu-aikaa on kesäkuusta heinäkuun puoleenväliin. Tuohi irrotetaan puista levyinä tai nauhoina. Tuohi voidaan kuivattaa sellaisenaan tai se voidaan laittaa painojen alle oikenemaan, jotta siitä saadaan suoraa levyä.
Kaarna - Kaarna voidaan käyttää kaikenlaiseen askarteluun. Lisäksi se sopii muun muassa kasvualustaksi, maanparannusaineeksi ja katteeksi. - Kaarnan keruu ei kuulu jokamiehen oikeuksiin.	Kaarna kerätään vastakaadetun puun rungon tyveltä mieluiten keväällä. Kaarna voi kerätä myös esimerkiksi metsätyömailta. Kaarna kuivatetaan ilmavassa ja kuivassa tilassa, esimerkiksi ritilän päällä. Kuivuttuaan kaarna säilyy hyvin.
Sammal - Sammalta voidaan käyttää niin ruukkuihin kuin koristeeksi. - Sammalen keruuseen tarvitaan aina maanomistajan lupa.	Sammalta voi kerätä varhaisesta kevästä lumipeitteen tuloon asti. Sammal on käyttökelpoista sellaisenaan. Sammal vaatii kosteutta pysyäkseen vihreänä. Sammalta kannattaa suihkutella säännöllisesti etenkin sisätiloissa, sillä kuivuessaan se muuttuu ruskeaksi.

Mansikan poiminta ja säilöntä

Heinäkuun alku on mansikan poiminnan ja säilönnän sesonkiaikaa. Ensimmäiset kotimaiset mansikat kypsyvät usein Juhannuksen jälkeen. Mansikkalajikkeista on monia muunnoksia, mm. avomaamansikka, kuukausimansikka ja amppelimansikka. Mansikkamaan lisäksi mansikoita on mahdollista kasvattaa pienimuotoisesti myös esimerkiksi parvekkeella. Mansikoita voi säilöä talven varalle.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
					—						
						—					

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset:

- Fyysinen toimintakyky mansikoiden poimintaan

Toiminnan kesto:

Mansikoiden keruu aika + ½-1 h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet mansikkahilloon:

- Mansikoita
- Hillo-marmeladisokeria
- Pakasterasioita tai lasipurkkeja
- Kattila, veitsi, kauha

Työohje:

1. Perkaa marjat.
2. Paloittele 1 kg (noin 2 l) mansikoita ja kaada paketti (330 g) hillo-marmeladisokeria kattilaan.
3. Kuumenna seos hitaasti kiehuvaaksi ja keitä 3-5 min sekoittaen.
4. Anna jäähtyä noin 15 min välillä sekoitellen. Kuori hillon pinnalta vaahto.
5. Kaada hillo pestyihin ja kuumennettuihin lasipurkkeihin ja sulje huolellisesti. Voit käyttää vaihtoehtoisesti myös pakasterasioita.
6. Säilytä lasipurkkeja viileässä ja avattuna kylmässä. Pakasterasioihin säilötyn hillon voit pakastaa normaalisti.

Ohjaajalle:

- Mansikat voi myös pakastaa sellaisenaan tai ripotella pinnalle hieman sokeria.
- Lähimmän marjatilän löydät hedelmän- ja marjanviljelijäin liiton sivuilta: www.hedelmatmarjat.fi

Toimintarajoitteiden huomioiminen:

- Toimintakyvyn rajoitteet eivät ole este yhteiselle mansikoiden säilöntätuokiolle. Mansikoita voi kasvattaa esimerkiksi amppelissa tai parvekelatikoissa. Mansikoiden säilöntä ei vaadi mansikkamaalle menoa tai omaa mansikkamaata, vaan mansikoita voi ostaa esimerkiksi torilta.

Kuva: Pixmac

Tuohikoristeiset valokuvakehykset

Tuohesta on moneksi. Sitä voi käyttää hyötytavaroiden valmistukseen, mutta se on miellyttävä ja kaunis materiaali myös askarteluun. Tuohen paras keruu-aika on alkukesästä, mutta hyvin kuivattuna se säilyy vuosia askartelukelpoisena. Tuohen keruussa tulee huomioida jokamiehenoikeudet. Toimintaan voi lisätä valokuvauksen: jokainen voi itse ottaa mieleisen kuvan, jonka laittaa kehyksiin.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset:

- sorminäppäryys, liimaaminen kastamalla

Toiminnan kesto:

½ h ->

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet:

- Tuohta
- Vahvaa pahvia tms.
- Liimaa (kuivuessaan läpinäkyvää)
- Ohutta rautalankaa.
- Sakset, sivuleikkurit, mattoveitsi, keittolevy, kattila, (reikäkauha).

Työohje:

1. Revi tai leikkaa tuohesta eri levyisiä nauhoja (pit. 2-10cm, lev. ½-2cm). Pudota ne kiehuvaan veteen ja anna kiehahtaa niin, että ne käpristyvät. Nosta tuohet reikäkauhan avulla valumaan paperin päälle. Availe tuohikiekuroita sormin. Voit toistaa käsittelyn jos haluat. Anna tuohikiekuroiden kuivua.
2. Leikkaa pahvista haluamasi malliset kehykset.
3. Kasta tuohikiekurat liimaan ja liimaa ne päällystämään pahnikehyksiä. Anna kuivua.
4. Liimaa haluamasi valokuva kehysten taakse.
5. Tee rautalangasta kehyksille ripustuslenkki.

Ohjaajalle:

- Muistakaa tuohenkeruuseen liittyvät ohjeet ja jokamiehenoikeudet.
- Miellyttävän lisäaktiviteetin toimintaa saa, kun käynte yhdessä ottamassa valokuvia luonnosta, jolloin jokainen voi ottaa mieluisasta paikastaan kuvan.
- Ohjetta voi soveltaa myös esimerkiksi kuusenkoristeisiin, jolloin pohjana voi käyttää esim. pahvia.

Toimintarajoitteiden huomioiminen:

- Suuremmat tuohikiekurat ovat helpompia käsitellä.
- Tuohien liimaaminen painamalla ei vaadi voimaa.

Heinätyöt

Jotta eläinten ruoka on turvattu talvellakin, heinätyöt kuuluvat maatilan arkeen kesäkuukausina. Ennen heinät nostettiin seipäille kuivumaan, mutta nykyisin niitä näkee harvoin paalauksen yleistyttyä. Heinän seipäälle nosto on toiminta, jota moni haluaa ainakin kokeilla. Toiminnassa ohjaajan/opastajan rooli on merkittävä. Toiminnan voi järjestää niin omalla pihalla kuin vierailemalla maatilallakin.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
				—————							
					—————						

————— Milloin mahdollista?   ————— Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset:

- Fyysinen toimintakyky ja käsivoimat

Toiminnan kesto:

1-2 h

Kustannukset:

€   €€   €€€

Pystytä seipäät

Nostele heinää seipäälle

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Viikate, heinähankoja, kanki, heinäharavoita
- Heinäseipäitä + tappeja
- Heinää

Työohje:

1. Heinä kaadetaan viikatteella.
2. Seipäät pystytetään tekemällä kangella reikä maahan. Seipäeseen asetetaan ensimmäinen poikkitaappi.
3. Heinää haravoidaan kasoihin.
4. Heinää nostetaan hangolla pienissä erissä ja rauhallisesti seipäälle. Välillä lisätään poikkitaappeja. Viimeisen tapin jälkeen nostetaan vielä kerran heinää seipäälle ja seiväs on valmis.
5. Kun heinät ovat kuivuneet, viedään ne latoon odottamaan ruokintakautta.

Ohjaajalle:

- Omalle pihallekin voi tehdä heinäseipäitä. Heinättömyys ja nurmen puute ei ole este toiminnan toteuttamiselle, sillä niitettyä heinää voi tuoda paikalle muualta.
- Heinänteko ei ole helppoa, joten ”ammatti” ihmisen opastus on tarpeen.
- Maatilavierailulla voisi nähdä molempia, sekä heinän seipäälle nostoa että paalausta.
- Heinäseipäät tuovat myös koristeellisuutta pihaan ja maisemaan.

Toimintarajoitteiden huomioiminen:

- Asumisyksikön pihaan tuodut heinäseipäät ovat helposti saavutettavissa.
- Heinän seipäälle laittamista voi tulla kaikki katselemaan ja jo se saa muistot heräämään ja antaa keskustelun aiheita.
- Kuivattua heinää voi tuoda asumisyksiköihin tuoksutettavaksi.

Luonnonkukka-asetelmat

Kevät ja kesä ovat luonnonkukkien sesonkiaikaa ja niistä voi nauttia koko kesän ajan. Kukkia voi kerätä kimpuina maljakkoon tai niistä voi askarrella kauniita asetelmia. Asetelmiin sopivat niin niittykukat, varvut kuin erilaiset heinätkin. Tarvikkeita on saatavilla koko kesäkauden ajan pitkälle syksyyn ja talvellakin voi käyttää erilaisia varpuja ja oksia. Luonnonkukkaa voi myös kuivata ja käyttää myöhemmin talvella askarteluun.

Milloin?

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12

— Milloin mahdollista? — Sesonki

Vaikeusaste & erityisvaatimukset:

- Kohtuullinen käsien toimintakyky

Toiminnan kesto:

1-2 h

Kustannukset:

€ €€ €€€

Tarvikkeet ja työvälineet:

- Luonnonkukkaa, varpuja, heiniä
- Oasis-sientä
- Asetelma-astioita, esim. jälkiruokakulhoja tms. Sakset, veitsi, (sukkapuikko)

Työohje:

1. Laita oasis-sienet likoamaan veteen. Kun ne ovat painuneet pohjaan, ovat ne imeneet tarpeeksi vettä itseensä.
2. Leikkaa oasis-sienestä veitsellä sopiva pala asetelma-astian pohjalle.
3. Leikkaa kukkia sopivan pituisiksi asetelmaan ja paina ne varovasti oasis-sieneen. Jos kukalla on hento varsi, voit tehdä sille valmiin reiän sukcapuikolla ja työntää varren valmiiseen reikään.
4. Asetelmaa kastellaan kaatamalla hieman vettä asetelma-astiaan, josta oasis-sieni imee sen kukkien saataville.

Ohjaajalle:

- Anna sienten liota riittävän kauan vedessä, että ne ehtivät imeä tarpeeksi vettä. Muuten niiden sisälle voi jäädä kuivia kohtia ja tämä vaikuttaa kukkien säilymiseen.
- Oasis-sieniä voi käyttää uudelleenkin.
- Oasis-sieniä saa ostettua muun muassa kukkakaupoista.
- Kannattaa kerätä ja kuivata luonnonkukkaa kesän aikana. Näistä on mukava askarrella talvella.

Toimintarajoitteiden huomioiminen:

- Oasis-sieneen on helppo painaa heikoillakin voimilla.
- Toimintaa helpottavat paksuvartiset kasvit, jotka kestävät kovempaakin käsittelyä.

